

Експертний висновок
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» (реєстр. № 6052-3 від 21.09.2021), внесений народними депутатами України Стефанішиною О. А., Клименко Ю. Л. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроект направлений на посилення спроможності системи охорони здоров'я України протидіяти поширенню пандемії коронавірусної хвороби (COVID-19), реалізацію інших соціальних заходів та інфраструктурних проектів.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація акта впливатиме на збільшення показників дохідної та видаткової частин бюджету.

Законопроект є альтернативним до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» щодо реалізації соціальних заходів та інфраструктурних проектів (реєст. № 6052 від 14.09.2021), який 23.09.2021 прийнятий Верховною Радою України за основу.

Відповідно до статті 27 Бюджетного кодексу України експертний висновок до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» щодо реалізації соціальних заходів та інфраструктурних проектів (реєст. № 6052 від 14.09.2021) надано листом Мінфіну від 20.09.2021 № 04110-02-2/28737.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Щодо законопроекту слід зазначити таке:

1. Законопроектом передбачено збільшення видатків державного бюджету Міністерству енергетики України за бюджетною програмою «Реструктуризація вугільної галузі» на 1 007,2 млн грн для державної підтримки державних вугледобувних підприємств на виплату заробітної плати шляхом часткового відшкодування витрат із собівартості вугільної продукції.

Слід зазначити, що попри бюджетну підтримку, державні вугледобувні підприємства знаходяться у незадовільному фінансовому стані, щорічно збільшуються збитки від їх діяльності, зокрема з 3 326,9 млн грн у 2018 році до 4 342,2 млн грн у 2019 році, 6061,1 млн грн у 2020 році та близько 7 000 млн грн у 2021 році (очікувано).

Щорічний перерозподіл видатків державного бюджету з бюджетної програми «Заходи з ліквідації неперспективних збиткових підприємств» на бюджетну програму «Реструктуризація вугільної галузі» та невиконання заходів з ліквідації збиткових і неперспективних шахт призводить до зростання навантаження на державний бюджет для виплати заробітної плати шахтарям.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B04000000A2FE2E00D1248B00](#)

Підписувач [Улютін Денис Валерійович](#)

Дійсний з [10.11.2020 12:52:22](#) по [10.11.2022 12:52:22](#)

Міністерство фінансів України

04110-02-2/29655 від 27.09.2021

При цьому державна підтримка надається, зокрема, на шахти, за якими собівартість товарної вугільної продукції сягає критичних розмірів, зокрема 17 850 грн/т – шахта № 1-3 «Новгородівська», 28 137 грн/т – шахта «Україна» ДП «Селидіввугілля», 20 372 грн/т – шахта «Бужанська» ДП «Волиньвугілля», що перевищує в 13 – 21 разів середню ціну реалізації вугілля (1 304 грн/тонна).

Також не досягається основна мета бюджетної програми «Реструктуризація вугільної галузі» – задоволення потреби галузей економіки у відповідному обсязі високоякісної товарної вугільної продукції, оскільки виробництво вугільної продукції щорічно зменшується, зокрема з 3,9 млн тонн у 2015 році до 2,6 млн тонн у 2020 році.

Тому питання збалансування фінансового стану державних вугледобувних підприємств насамперед доцільно вирішувати шляхом законодавчого врегулювання скорочення термінів ліквідації збиткових та безперспективних шахт державних вугледобувних підприємств із забезпеченням соціального захисту шахтарів та трансформації вугільних регіонів з відповідним фінансуванням таких заходів.

2. Запропонований перерозподіл видатків між бюджетними програмами шляхом зменшення видатків у сумі 54,0 млн грн за бюджетною програмою за КПКВК 2803620 «Проведення інвентаризації земель та оновлення картографічної основи Державного земельного кадастру» та відповідного збільшення видатків на суму 54,0 млн грн за бюджетною програмою за КПКВК 2803010 «Керівництво та управління у сфері геодезії, картографії та кадастру», може призвести до невиконання DLI 2.3 відповідно до Угоди про позику (Програма «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство») між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку від 27.08.2019 № 8973-UA, оскільки видатки за бюджетною програмою за КПКВК 2803620 «Проведення інвентаризації земель та оновлення картографічної основи Державного земельного кадастру» передбачено виключно на виконання умов зазначеної Угоди про позику, та, як наслідок, недонадходження до загального фонду державного бюджету залучених кредитних коштів Світового банку.

Водночас обґрунтування та відповідні фінансово-економічні розрахунки щодо впливу на досягнення показників DLI 2.3 вказаної Угоди про позику відсутні.

3. Ураховуючи те, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 08.09.2021 № 937 Державне агентство розвитку туризму передано до сфери управління Міністерства інфраструктури України, законопроектом передбачається передача бюджетних призначень Міністерству інфраструктури України від Міністерства культури та інформаційної політики України, зокрема, за бюджетною програмою «Керівництво та управління у сфері розвитку туризму» з одночасним збільшенням видатків на утримання Державного агентства розвитку туризму на 4,9 млн грн, в тому числі на оплату праці – 3,6 млн гривень.

Крім того, у разі запропонованого збільшення видатків на оплату праці середньомісячна заробітна плата працівників Агентства з розрахунку на

три місяці поточного року (жовтень – грудень) складе 59,3 тис. грн, а з розрахунку на рік – 29,7 тис. гривень. Зазначене не узгоджується із загальними підходами до формування видатків на оплату праці по центральним органам виконавчої влади (*загальний рівень середньомісячної заробітної плати по апаратах інших центральних органів виконавчої влади у 2021 році становить 19 тис. гривень*).

4. Законопроектом запропоновано змінити назву бюджетної програми за КПКВК 3107030 «Проектування та будівництво аеродрому Міжнародного аеропорту «Дніпропетровськ» доповнивши її словами «(шляхом поповнення статутного капіталу державного підприємства, що входить до сфери управління відповідального виконавця бюджетної програми Укрінфрапроект)».

Слід звернути увагу, що на 2021 рік за вказаною бюджетною програмою передбачено видатки у сумі 1 400,0 млн гривень. Станом на 16.09.2021 спрямовано бюджетні асигнування у сумі 337,6 млн грн, касові видатки становлять 4,8 млн гривень.

Порядком використання коштів, передбачених у державному бюджеті для проектування та будівництва аеродрому Міжнародного аеропорту «Дніпропетровськ», затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 20.05.2020 № 384, не передбачено спрямування бюджетних коштів на поповнення статутного капіталу підприємства, що входить до сфери управління відповідального виконавця бюджетної програми Укрінфрапроекту.

Крім того, вказані зміни призведуть до послаблення контролю з боку держави за використанням бюджетних коштів.

5. Законопроектом передбачається збільшити видатки загального фонду державного бюджету, зокрема, Міністерству інфраструктури України у сумі 556,4 млн грн для поповнення статутних капіталів державних підприємств «Міжнародний аеропорт «Бориспіль», ДАП «Україна» і «Укрсервіс Мінтрансу».

Однак до законопроекту не надано фінансово-економічних розрахунків та обґрунтувань щодо запропонованих змін, що може призвести до неефективного використання бюджетних коштів.

Згідно зі статтею 4 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) однією із форм державної допомоги є збільшення державної частки в статутному капіталі суб'єктів господарювання.

При цьому варто зазначити, що відповідно до статті 8 Закону Уповноваженим органом з питань державної допомоги визначено Антимонопольний комітет України.

Рішення про визнання державної допомоги допустимою приймає Антимонопольний комітет України (частина четверта статті 6 Закону).

Нова державна допомога, надана без повідомлення Уповноваженого органу або в період після повідомлення, але до прийняття Уповноваженим органом рішення про допустимість державної допомоги для конкуренції, або надана всупереч рішенню Уповноваженого органу про визнання нової державної допомоги недопустимою для конкуренції, крім категорій державної допомоги, надавачі якої згідно із цим Законом звільнені від обов'язку повідомлення про

нову державну допомогу, належить до незаконної державної допомоги (пункт 8 частини першої статті 1 Закону).

Крім того, на сьогодні не прийнято рішення Уряду щодо передачі із сфери управління Державного управління справами до сфери управління Мінінфраструктури ДАП «Україна».

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Відповідно до підпункту 2 частини першої статті 52 Бюджетного кодексу України зміни до закону про Державний бюджет України вносяться, зокрема, у разі перевиконання за підсумками трьох кварталів надходжень загального фонду Державного бюджету України, врахованих у розписі Державного бюджету України на відповідний період, більше ніж на 15 відсотків відповідно до частини першої статті 53 Бюджетного кодексу України.

За даними Державної казначейської служби України, у січні – серпні 2021 року:

доходи загального фонду державного бюджету були перевиконані на 27 681,4 млн гривень. Приріст було досягнуто по податках та зборах, закріплених за податковими (на 21 044,5 млн грн) та митними органами (на 8 262,8 млн грн);

державні запозичення здійснено у сумі 302 072,7 млн грн, що менше плану на відповідний період на 115 064,5 млн грн (у тому числі внутрішні запозичення – 241 899,0 млн грн, недовиконання становить 50 108,2 млн грн, зовнішні – 60 173,7 млн грн, недовиконання становить 64 956,3 млн гривень).

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюються бюджетні відносини

Норми законопроекту мають узгоджуватись з положенням статті 52 Бюджетного кодексу України.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Проект акта може бути розглянутий за умови врахування пропозицій Міністерства фінансів України та отримання позицій від Міністерства охорони здоров'я України та Укравтодору.

**Перший заступник
Міністра фінансів України**

Денис УЛЮТІН